

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četr štiri leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročilne se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Opozarjamo vse gg. naročnike na nakaznice, ki so priložene današnjemu listu in prosimo, da se jih v kratkem poslužijo. Vsem onim, ki do 15. oktobra še ne poravnajo naročilne za tekoče četrtletje, ustavimo list.

Naročilna se plačuje naprej. Prosimo, da se blagovoll naročilna redno plačevati, ker nam je s tem prihranjenega mnogo dela in sitnosti.

Uprava „Edinosti“.

Politično društvo „Edinost“

priredi

v nedeljo dne 8. t. m., ob 4. uri popol.

javen shod pri sv. Ivanu

z nastopnim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. O položaju.
3. O ljudskem štetju,
4. Slučajnosti.

Shod se bo vršil v „Narodnem domu“.

Brzjavna in telefonična poročila. (Novejše vesti.)

Ljubljana 3. V današnji seji občinskega sveta je župan Hribar priobčil odločbi deželne vlade, s katerima sta se na temelju člena 81. ob-

P O D L I S T E K.

Vida.

Spisala Kopriva.

Skoro so ji stopile solze v oči, Milčič je gledal v njo in sree mu je bilo vroče in nemirno... Ustal je, krepko stisnil Berti roko in se poslovil.

Čudili so se njegovemu odhodu, a on je stopal po škripajočem snegu v jasni mesečini proti domu.

»Moral sem iti, sree mi je plalo, o najraje bi jo bil zaprosil kar tamkaj pred vsemi ljudmi: Berta, bodi moja! — Pa ne — ne, saj ne vem, ne bi me li odbila, ne bi se-li obrnila od mene.«

Hitro je korakal; kmalu je bil doma. Staro mater njegovo je njegov prihod malo iznenadil — saj se ni bilo niti polnoč. Bila pa je prav vesela, da ji ne bo treba čakati dlje časa na sina. Vzela je ključ, zaklenila vežna vrata, a potem stopala z lučjo za Mirkom v gorenje sobe.

»Tako Mirko, lahko noč«, je dejala mati, prižgala luč in odšla.

»Lahko noč mati«, je še zaklical za njo, a spat ni šel. Še dolgo je bdel in pisal obširno pismo št. 20, poste restante, Ljubljana.

Tudi Berta še ni šla spat ono noč, ko je z učiteljem in njega soprogo prišla domov.

činskega reda dvignila sklepa tega sveta glede prosvedovanja proti znanim demonstracijam in neredom v Celju in glede izraza simpatij praškemu županu dru. Podlipnemu.

Temu priobčenju so sledili v dvorani in na galerijah burni protesti.

Občinski svet je potem odobril naredbe magistrata glede samoslovenskih uličnih napisov.

Pizenz 3. Občinski svet je sklenil v današnji seji resolucijo proti nameravanemu razveljavljanju jezikovnih naredb.

Dunaj 3. Nemško-liberalni in nacionalni klub sta sklenila, predlagati v prvi seji zbornice poslancev obtožbo kabineta Thun-Kaizl-Dipauli.

Dunaj 3. Ob 1. in pol uri popoldne je cesar sprejel nove voditelje ministerstev za nauk, trgovino in finance: pl. Hartelna, Stibrala in pl. Kniazoluekega v posebni avdijenci.

Dunaj 3. Grof Clary se je danes dolgo časa posvetoval z bivšim ministerskim predsednikom grofom Thunom.

Budimpešta 3. Zbornica poslancev je sklenila z veliko večino, da se položi dne 6. t. m. venec na spomenik v Aradu.

Durban 3. Vsaki hip se pričakuje, da boeri napadejo Natal, in sicer na severni meji.

Pariz 3. Državno sodišče je na zahtevo braniteljev odložilo zaslišanje obtožencev iz rojalistične stranke. Branitelji se hočejo poprej seznaniti z vsemi listinami.

Belgrad 3. Glasom oficijoznih vesti je preko sodišče oprostilo duhovnika Barjaktarovića ter ga izpustilo iz zapora.

Johannesburg 3. Rudniški komisar naznanja, da se za časa vojne dela v rudnikih ne bodo nadaljevala ter svetuje angležkim podanikom, da odpotujejo kakor hitro mogoče.

Pisala je zdaj že šesto pismo svojemu neznanemu dopisovalcu pod šifro »Slovenec« v Ljubljano.

»O to Vam povem, ta naš gozdar me prav jezi, prav pošteno me jezi. — Pa saj Vam še nisem pisala o njem: ako želite, Vam ga s tem predstavim. Evo: srednjevelike postave, vitek, širokih pleč, temnih las, oči in polti, živega temperamenta, tak je ta naš gozdar, nad katerim se jaz jezim, odkar mi je prvič stopil pred oči. Prav za prav nimam ravno posebnega povoda jeziti se nanj, ker se kar nič ne klanja, niti ne siplje s tistimi običnimi frazami okolo sebe, pa jezi me vendar. Vedite namreč, da o nas ženskih nima nič Bog zna kako vzvišenih nazorov, niti tega nam ne priznava, da bi bile jednake z moškimi. — O, možki so vsi boljši, pametnejši, nego me ženske, ki po njegovih mislih napredujemo samo v umetnosti — varanja možkih! — Kaj ne, galanten ni ta naš gospod gozdar! Jaz se res jezim nanj, no, pa ukljub vsemu mi vendar malo ugaja, pa samo zato, ker je tako odkritosrčen. Z menoj obžuje nekako čudno, zdaj kakor dober prijatelj, zdaj kakor velik sovražnik vsega, kar je žensko, torej tudi moj, drugič pa je uljuden, še celo malec dvorljiv — no, pravim Vam, prav interesanten je, pa jezim se vendar-le nanj, čeravno sama ne vem prav, zakaj!«

Nekaj „pro domo“.

Piše Anton Kristan.

Nočem pisati satire, dasi me neka skrivna želja sili na to delo. Pogled v milo mi domovino je prežalosten; satira bila bi preostr. Morda bi je ne umeli, morda pa bi se je tudi umeti ne hotelo. Ali, ali. Vendar naj napišem ona čuvstva, ki me obdajajo, kakorkoli sem zagledal kakov naš časopis.

Malo nas je, in kljub temu malemu številu se tepemo, se bijemo in kregamo tako brezskrbno, kakor bi ne imeli prav čisto nič nobenega drugega dela. In za oslovo senco!

Povsod pak pokazujemo svojo nezrelost, svojo neoliko in neizobrazbo. Čuda, naša mladina živi v velikih mestih. Človek bi mislil, da tudi iz teh mest donša domov še kaj drugega razven diplom. Ali, temu ni tako.

Svet polnijo razna vprašanja; mladina jih pridno studira ter se pripravlja na delo, ako že ne dela. Popolnoma v redu. Na mladini obstoji svet. Mladina — bodočnost naša! Na vseučiliških katedrah se že reformuje. Socijalno vprašanje preplavlja tudi tu konservatizem in ostanke nedavne reakcije. Mlade inteligentne profesorske sile brez naočnikov gledajo v svet ter odkrivajo poslednje krinke z njega in ga prikazujejo svojim mladim prijateljem: poslušajoči jih mladini. In to je popolnoma v redu, kajti dijak, no, mladina v obče, mora biti verzirana v vsem. Profesor dr. Theobald Ziegler pravi: de dijaka se stavi zahteva, da zavzame svoje stališče napram velikim vprašanjem naše dobe, da ume iste. Celó filisterija zahteva to. Hoče n. pr., da se dijaštvo postavi proti socijalni demokraciji. Vlada zopet želi, da dijaki ne sledijo opoziciji, torej zahteva, da dijak zavzame svoje stališče napram socijalnim in političnim vprašanjem. (Glas, 2. sešit.)

V začetku januarja je bilo — res, krasen zimski dan. Nebo čisto ko ribje oko, zrak mrzel a svež in veder in solnce v vsem svitu — bil je res lep dan. Vrhovski otroci so skakali pred hišami, kepali se, premetavali in kričali — saj je bil četrtek.

Tudi Berto je vleklo venkaj na plano. Vzela je malo gorko kodrasto čepico, dela jo na glavo, oblekla gorki jopič in odšla. Doli v vasi se je oglasila še malo pri Vidi, a zatem krenila skozi vas proti gozdu.

Malo plašljivo so vaški dečaki snemali luknjaste klobuke in glasno pozdravljali Berto. Ona pa se je ustavljala zdaj tu, zdaj ondi, povpraševala tega in onega, zdaj zopet med tolpo otrok občudovala velicega sneženega moža.

Hiše so postajale redkeje in kmalu je tudi zadnja kočja zaostala za njo. Po položni kolovozni poti je stopala nekaj časa, a ondi na razpotju zavila jo je v gozd.

Lep pogled je v gozd z visocimi vitkimi smrekami v beli, zimski opravi. Kako se blesti to ivje in sneg se svetlika, kakor da je pala drobna demantna rosa na bela tla. In ta tišina, kako prijetno vpliva na človeškega duha! Doli iz vasi se čujejo sicer glasi, pa le nejasno; ti klici, ti zvoki se spajajo v zdaj gineč, zdaj povečajo se šepet, ki pa nikakor ne moti miru.

(Pride še.)

Poglejmo malo okoli sebe. Povsod hočejo studentov; kjer, in kadar naj bi se kaj odločevalo, so studenti na vrsti, in ti so, nota bene, z večine vedno pripravljene na stafažo. Demonstracije, protesti proti nasilstvom, itd... Za to studenta, mladino. Telegram mladih sre se uporablja v politično svrhu itd.

Naj navedem zopet tu Zieglerja!

»Najslabše je«, pravi profesor Ziegler z vseučiliške katedre, »ako postane dijak člen kake politične stranke, pa tudi tedaj, kadar se dijaki grupirajo v stranke. Dijaška doba je doba vrenja, prelazna doba; dijak se ne sme okovati z ničim stalnim, zatvorenim, kar mu preči slobodo razvijanja in slobodo, da si ustvarja neodvisno prepričanje. Djak ima pravico, da menja svoje politične nazore, ima pravico, da omahuje; nikdo mu ne sme zameriti tega, no, niti sam sebi. Prvo politično prepričanje že tako navadno ni prepričanje, dobljeno po razsojevanju — bil bi torej greh, da ostane na tem stališču tedaj, kadar se je prepričal, da to prvo stališče ni dobro. Djak zopet ne sme ignorirati nobene politične stranke, temveč naj o njih debatira ter se jim postavlja kritično nasproti.«

Te-le besede naj si zapomnijo tudi slovenski dijaki. So za nas kakor nalašč.

Te-le dni se je vršil v Ljubljani drugi sestanek slov. krščansko mislečega dijaštva. »Slov. List« posebej je pozdravljal ta dijaški sestanek, kajti njegov program je program »Slov. Lista«. Ta je: krščanstvo, socijalstvo in slovanstvo. Rad bi napisal o tem programu krščansko mislečega dijaštva nekoliko besed vzlasti sedaj, ko ga je raztolmačil — »Slov. List«. Ali, mislim, da bo za to še dovolj priložnosti. Za sedaj pa samo opozarjam, da naj slovenska mladina, vzlasti dijaki, pozorno gledajo na to krščansko, demokratično dijaštvo. Ni vse zlato, kar se sveti. »Zora« je spustila na — »Novo Nado« prve svoje ostre puščice, nazvavši jo »simptom«. In kaj smo hoteli Nadaši? Probuditi iz mrtvila slovensko dijaštvo ter mu pokazati pot k delu. »Slov. List« piše: Uverjeni smo, da bode (kršč. misleče dijaštvo) visoko dvignalo zastavo slovenstva in gojilo vsikdar solidarnost in vzajemnost z onim delom jugoslovanske mladine, kateri ni »krok« ideal dijaškega življenja, pač pa resno učenje za bodoči poklic in proučevanje socijalnih in gospodarskih problemov.

No, tudi mi Nadaši smo bili Slovenci, ne morda oni, ki kričijo »na zdar« »živio«; ne, bili smo Slovenci vsaj toliko, kolikor so Zoraši. In bili smo solidarni z jugoslovanskimi kolegi, vsaj toliko, kakor — Zoraši, ako ne več itd. No, in kljub temu smo bili »simptom«! Značilno na tem je pa še dejstvo, da je »Slovenec« prinesel skoro isti članek proti Novi Nadi kakor »Zora«.

Dovolj o tem za sedaj! Hotel sem samo reči, da ima profesor Ziegler popolnoma prav, ko trdi, da se mora dijak postaviti kritično nasproti vsaki stranki in strančici ter nasproti vsakemu gibanju Res je, neprebavljena stvar čisto zelo, zelo škodi. In v nas je toliko neprebavljenih stvari, ah toliko. Mladina jih ne prebavlja, da-si bi bila to njena sveta dolžnost.

Kršč. misleče dijaštvo slovensko hoče prebavljati, ali, povsod se povprašuje po načinu. Dosedaj — soglašam popolnoma s »Slov. Listom« — je bilo to prebavljanje slabo, nemoderno, nepravdo. (»Slov. List« je ti mladini »naravnost« povedal, »da še ni nič.«!) V ostalem: stojimo pred organizovano mladino, pred ljudmi, ki znajo napadati, ali se tudi znajo braniti. Clara paxta, boni amici. Vedno sem prijatelj tega. In, če ne bo mogoče, potem pa — uvidimo, kako in kaj.

S tem-le ne mislim napasti nikogar, opozarjam samo. In zato tudi nisem hotel napisati satire.

Neruda pravi:

Ide to, ah jde! jen každý hled'
k vlastnmu dobře jádru;
bude-li každý z nas z křemene,
je celý národ z kvádrů.

(Kosmické písně. 48 str.)

No, bodimo že enkrat — iz kremena. Naj se krešejo iskre.

V Pragi 12./IX./99.

Politični pregled.

TRST 4. oktobra 1899.

Ministerski predsednik št. 25. Grof Clary je od leta 1848. že 25. minister-predsednik in 22. pod sedanjim vladarjem. Metternichu so sledili le-ti ministri - predsedniki: grof Kolovrat, baron Pillersdorff, baron Wessenberg, knez Schwarzenberg (pod istim je stopil Fran Josip I. na prestol), grof Buol-Schauenstein, grof Rechberg, nadvojvoda Rajner, grof Belcredi, grof Beust, knez Carlos Auersperg, grof Taaffe, pl. Plener star., vitez Hasner, grof Potocki, grof Hohenwart, baron Holzgethan, knez Adolf Auersperg, pl. Stremayr, grof Taaffe, knez Windischgrätz, grof Kielmansegg, grof Badeni, baron Gautsch in grof Thun. Kakor vidimo, so bili dosedaj vsi ministri - predsedniki plemenitaši.

K položaju. V »Information« pišejo iz mladočeskkih krogov praških, da življenje »neutrálnega« ministerstva utegne biti nekoliko daljše, nego se sodi sploh. Že sedaj je pa možno povedati, da sklep shoda mladočeske stranke bo tak, da češki poslanci sicer ne zaprično z obstrukcijo, pač pa najstrožje opozicijo. Tudi volitev v delegacijo ne preprečijo, pač pa bodo ostro kritikovali skupni proračun, sosebno o vojni, in ga — odklonejo. Proti nagodbenim predlogom se postavijo na odločno opozicijsko stališče, vedoči, da po porazu ob tej priliki bo moral ministerstvo odstopiti. Ako bi opozicija Čehov, Jugoslovancev in katoliške ljudske stranke ne mogla strmoglaviti vlade in ako bi vlada izdala novih naredb na škodo Čekov, potem bi mladočeski poslanci položili mandate, čemur bi bila posledica ta, da bi došlo v zbornico kakih 50 veliko radikalnejših poslancev. Mladočeski poslanci bi sicer radi rešili solidarnost desnice tudi preko te krize, ali na tem jih ovira od dne do dne narasčajajoče ogorčenje volilcev.

Tudi »Narodni listy« so tega menenja, da utegne uradniško ministerstvo dlje časa ostati na krmilu. Potem pa izvajajo, da po tej brezprimerni katastrofi ne ostaja narodu češkemu družega, nego da se postavi v bran kakor jeden mož. Narod češki — vsklikajo »Narodni listy« — se nikdar ne umakne pred nemškimi terorizmom, ker ima pravo in zakon na svoji strani ter se zaveda svoje zgodovinske važnosti. Čehi so narod, brez katerega davkov in vojakov ne bi mogla Avstrija igrati vloge velevladi. Narod češki se nadeja, da ne bo osamljen v tem boju ter da ga ne zapustita bratska naroda Poljakov in Jugoslovancev, da ga ne zapusti niti ona pravičnejša misleča stranka iz nemških planinskih dežel, ki je zapisala na svojo zastavo enakost in pravičnost za vse narode. A tudi tedaj, ko bi nas doletela bolesta iznenadenja, je ne bo moči na svetu, ki bi mogla prisiliti narod češki, da ukloni tilnik svoj. V jednem tisočletju se nismo udali bojevitemu nemštvu in se ne udamo tudi v prihodnje.

Mej tem pa je začelo vreti tudi mej narodom češkim in Bog zna, da-li vihar nevolje ne prekopicne vseh morebitnih diplomatskih in taktičkih pomislekov delegacije češke. Glede bodoče taktike se izreče še le shod strank, vendar pa sodimo, da voditelji stranke za sedaj še ne mislijo na skrajno sredstvo — na obstrukcijo. Ali narod češki ne ume šale in zna postajati brezobziren, kadar mu gre za kožo.

To je sijajno dokazal v svoji sijajni minulosti s potoki prelite krvi, pokazal pa je to tudi v teh desetletjih narodnih in političnih bojov v Avstriji. Morebitna in jako možna elementarna erupcija nevolje v narodu češkem utegne bodoči razvoj potisniti v strujo, na katero ne mislimo danes. Ali to jedno je gotovo: da s tem nastopom proti narodu češkemu se nikakor ni tako zboljšalo položanje, kakor so obetali lažjivi nemški proroki, in da se merodajni krogi uverijo morda kmalu, da je z odpravo jezikovnih naredb državna avtoriteta plačala veliko previsoko ceno za zadovoljnost — nemškoliberalne — kliče. Saj o zadovoljnosti Wolfa niti govoriti ne smemo še, kajti on že kliče, da to je še le začetek in da zahteva več, več, več...!

Anglija in Transvaal. V soboto se snide pod predsedništvom angleške kraljice tako imenovani tajni državni svet (Privy council) v sejo, da reče zadajo besedo v sporu med Anglijo in Transvaalom. Ta svet šteje 282 členov, ki so: vsi kra-

ljevi principi, člani ministerstev, vsi priznani svetovalci krone ter primerno število odličnih politikov vseh strank. Sedanji predsednik tega sveta je lord Devonshire. Govorica, da je Portugalska po pogodbah obvezana podpirati Anglijo v vojni proti Transvaalu, ni opravičena. Ves nepristransko so-deči svet izjavlja naravnost, da tako objestno iz-vane vojne je ni bilo z lepa, kakor se je to zgodilo sedaj od strani Anglije. Celo med Angleži sanjami se oglašajo odlični možje, ki priznavajo to. Sir William Harcourt, nekdanji vodja liberalcev, je dokazal te dni dokumentarično na nekem shodu, da ni transvaalska vlada, ampak angleški minister za kolonije, Chamarlain, izzval prepir radi suverenitete (nadvladarstva); a najznamenitejši angleški učitelj narodnega prava, Sir R. Westlake, je dokazal na jasn način, da zahteva za nadvladarstvo Anglije nad Transvaalom ni opravičena po pogodbah.

Ali kaj pomagajo pogodbe, kaj dokazi, kaj pravo, ako pa je požrešnost angleških diplomatov neugasna in vrhu vsega še zvezana z velikimi silami!

Domače vesti.

God Njeg Veličanstva našega cesarja se je proslavil danes na običajen način: z svečano službo božjo pri sv. Justu, katere so se udeležili zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Konzulati so razobesili zastave.

I nostri avi gloriosi. (Naši slavni pradedje.) Pišejo nam: Naši tržaški Lahi kriče ob vsaki priliki: »Evviva i nostri avi gloriosi!« Mayer's Conversations-Lexikon, 4. izdaja, 15 zvezek, ima na strani 839. sledeče:

«Die Bevölkerung der Stadt Triest ist aus den verschiedensten Elementen zusammengesetzt. Die Mehrheit bilden Italiener, bezw. italienischer Tschechen.» (Prebivalstvo tržaškega mesta je sestavljeno iz najrazličnejših elementov. Večnoma so Italijani, oziroma poitalijančeni Jugoslovani.)

In naši ljubi laški Tržačanje trde, da so potomeci slavni Latinov! Slovenska mati, dragi sosedje, vas je rodila, slovenska mati vas je dojila, a neznosne razmere, v katerih živimo, napravile so iz vas, pristnih Slovencev, naše najhujše nasprotnike, — renegate.

Da bi imeli v Trstu slovenske šole, da bi bilo v Trstu tudi za naše otroke tako preskrbljeno, kakor je za laške in nemške, izgledalo bi vse drugače.

In kedo je kriv na vseh teh žalostnih razmerah? Naj je bilo na Dunaju ministerstvo Slovanom prijazno ali sovražno, v Trstu se je vladalo vedno proti nam. Tržaški Slovenci še nismo imeli e, kr. namestnika, kj bi bil dejal: Slovenci morajo imeti potrebnih šol; nismo ga še imeli, ki bi dejal: ako ne ustanovi mesto slovenskih šol, tedaj naj jih ustanovi pa država! Takega moža na namestništvu nismo še videli. Pač smo doživeli, da nas gospodje pošiljajo v okolico. —

Najlepša je pa ta. Ako je prišel italijanski podanik v Trst, najde kar na izbiro laških šol za svoje otroke. Laški magistrat je že poskrbel zanj, da mu ni treba ubijati si glave, kako naj izšla svoje otroke.

Ako je prišel nemški podanik v Trst, najde tudi na izbiro nemških šol. Naša država je že poskrbela zanj, da se izomika v raznih nemških šolah.

Slovenec je pa v Trstu že od starodavnih časov. On biva tukaj odkar, obstoji Trst. In kedo pa skrbi zanj? Kedo skrbi za pravega avstrijskega državljanca?

Za laškega podanika skrbi magistrat, za nemškega avstrijska država, a za tržaškega Slovenca? Gostoljubnost je sicer lepa reč, a pameten človek bi moral misliti, da država skrbi najprej za svoje podanike in potem še-le za ptujce! A pri nas je prav narobe. —

Magistrat in tržaške vlade so se trudile, da so nam odtujile našo dečo; prvi nam jih poitalijančuje, druge nam jih germanizirajo. To imenujejo pri nas v Avstriji »državno modrost«.

Državna modrost je, ako vzgajajo iz zvestih slovenskih sinov laške ali nemške irredentovee!

«Piccolova» modrost. Kakov porednež se je gotovo hotel pošaliti z ubogim »Malčkom« ter ga

prosil, naj mu odgovori v listnici (Corrispondenza aperta), kaj je to »Krilanova« in kdo je Josip (Pagliaruzzi-Krilan). In »Piccolo« odgovarja: »Gospod N. B. Krilanova je na Kranjskem. Pagliaruzzi so spadali enkrat k tržaškim plemenitašem, ali preselivši se na Kranjsko, so se poslovenili. Ne vemo, kdo je oni Josip«. Tako »Piccolo« od 24. septem. Ali ni to imenitna šala?

S trga. Oni dan sem kupovala od neke okoličanke Škedenjke fig. Prodajala je po šest prav lepih, svežih za krajear. Blizu tam je bila laška »venderigola«, prekupovalka, ki je dajala za krajear po 10 starih, kislih, zoprno dišečih.

»Vidite, je dejala okoličanka meni, ko bi jaz ali sploh katera iz okolice imela tako le sadje, kakor so one le fige, ne samo, da bi nam oni... (mislila je one može z rudečimi črtami na hlačah) vse odnesel, ampak gytovo bi me še zaprli.«

Reveca je žalostno stisnila rame in rekla: Kaj čemo? — Krog prekupovalke je bilo polno odjemalcev, ki so jo morda kleli še tisti dan, saj ni hujšega in nevarnejšega, nego so kisle fige.

Gledališka družba Stojkovića priredi jutri v četrtek zvečer Dragošičevo prelepo in pretresljivo dramo v petih dejanjih: »Poslednji Zrinjski«. Snov tej žaligri je vzeta iz najslavnejše a zajedno pretresljive zgodovinske dobe bratskega nam naroda hrvatskega. Zanimala bode torej slehernega Jugoslavana. Opozarjamo tudi, da je gospod Stojković pomnožil svojo družbo z četo izbornih pevcev, ki bodo pevali med posamičnimi dejanji. Razloga je torej dovolj, da opozarjamo vse naše občinstvo na jutranjo predstavo in prosimo, naj isto napolni dvorano do zadnjega kotička.

Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo dne 17. septembra t. l. o priliki krsta Slave Mezgec pri sv. Jakobu 2 gld.

Plesne vaje za začetnike se pričnejo dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih »Tržaškega podpornega in bralnega društva« ter se bodo nadaljevale vsaki ponedeljek, četrtek in soboto. Vsi oni gospodje in gospice, ki se mislijo udeležiti teh vaj, naj se oglasio pri društvenem uradniku.

Veselični odsek.

Dijaško podporno društvo »Radogoj« je imelo minole sobote svoj občni zbor v »Narodnem domu« v Ljubljani. Predsednik Ivan Hribar je naznanil, da društvena glavnica znaša že blizu 20000 gld. V minolem šolskem l. se je 13 dijakom dovolilo 1600 gld. podpore. Predsednik je naznanil tudi, da je dr. Gregorin pristopil društvu kakor ustanovnik. V novi odbor bili so izvoljeni gospodje: Župan Ivan Hribar, predsednikom, ces. svetnik Ivan Murnik njegovim namestnikom; v Ljubljani bivajoči odborniki so: višjesodni svetnik v pokoju dr. Karol Gestrin, odvetnik dr. Majaron, prof. Makso Pleteršnik, prof. Simon Rutar, ravnatelj Andrej Senekovič, odvetnik in deželni odbornik dr. Tavčar in e. kr. nadinženér v pokoju Fr. Žužek; nadalje odvetnik dr. Gregorin za Trst, profesor dr. Kos za Gorico, dež. poslanec Jenko za Istro, vodja Mohorjeve tiskarne Vek. Legat za Koroško, odvetnik dr. Srnce za Štajersko in odvetnik dr. Šegula za Dolenjsko.

Pevsko društvo »Zarja« bo imelo v nedeljo dne 8. oktobra ob 4. uri pop. svoj redni občni zbor v gostilni konsumnega društva. Po zborovanju bo zabaven večer s petjem in tamburanjem. Prijatelji petja dobro došli!

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu septembru je 151 strank uložilo 20.299 gld. 99 nvč. 94 strank uždignilo 12.155 gld. 88 nvč. 24 strankam se je izplačalo posojil 9.575 gld. — nč. Denarni promet 82.969 gld. 75 nč.

Razpisani študenti. Z začetkom I. tečaja šolskega leta 1899/1900 imata se podeliti dva študentija iz ustanove škofa dr. Jurija Dobrile v letnem znesku po 100 gld. vsaki. Do teh študentijev imajo pravico mladeniči slovanskih starišev, ki so rojeni v zjedineni škofiji Tržaško-koperski in ki obiskujejo kateri e. kr. avstrijsko-ogerski gimnazij. Prednost imajo prosileci, ki obiskujejo gimnazij, kjer imajo večjo priliko popolnoma izobražati se v materinem (hrvatskem ali slovenskem) jeziku. Ako na takem gimnaziju obstoji pripravnica, imajo tudi učenci iste pravice do teh študentij. Ako bi ne bilo prosilcev slovanske narodnosti, podelijo se študentiji tudi drugim učencem škofije tržaško-koperske. Užitek študentijev traja do dovršitve studij, vstevši fakultete kakega e. kr. vseučilišča. Želja ustano-

vitelja je pa, da bi se mladeniči, uživajoči enega teh študentijev, posvetili duhovskemu stanu in služili v škofiji Tržaško-koperski.

Prezentacija za te študentije ima škofijstvo Tržaško-kopersko, podeli jih pa e. kr. namestništvo v Trstu.

Prosileci imajo vložiti svoje prošnje do 31. oktobra 1899. potom ravnateljstva svojih učiteljskih in škofijstvo v Trstu in priložiti prošnjam krstni, domovinski in ubožni list in šolska spričevala zadnjih dveh tečajev.

Povodom začetka prvega polletja šolskega leta 1899/1900 je podeliti tudi jeden istrski državni študentij v letnem iznesku 84 gld. Do uživanja tega študentija imajo pravico gimnazijski dijaki s kopnine istrske, sosebno pa oni, ki imajo domovinsko pravo v kateri občini škofije Poreške in ki se hočejo posvetiti duhovskemu stanu. Prositelji naj predložijo svoje prošnje potom predpostavljenih šolskih ravnateljstev do 15. oktobra 1899 prečastnemu škofijskemu ordinarijatu v Poreču ter jih opremiti: s krstnim listom, spričevalom o cepljenju koz, spričevalom ubožnosti ter s spričevali zadnjih dveh polletij, kakor tudi z dokazom, da pripadajo h kateri občini kopnine istrske.

Napovedbe za odmerjenje osebne dohodne. Od e. kr. finančnega ravnateljstva smo prejeli:

V smislu § 201 zakona od dne 25. oktobra 1896 d. z. št. 220, mora vsakdo, kdor je v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, dolžan izplačevati za kako osebo prejemkov na plačilu ali pokojnini, označenih v § 167, na leto več nego 600 gl., predati vsako leto davčnemu oblastvu naznanilo o osebah, ki imajo pravico do teh prejemkov, navedši njih ime, stanovanje in posel, potem višino in vrsto v prejšnjem letu izplačanih prejemkov. Ako taeih prejemkov ni bilo vse prajšnje leto, je povedati znesek letnih prejemkov in dan, od katerega ali do katerega so se izplačevali.

Pri stalnih prejemkih je napovedati njih izmero ob času, ko se je dalo naznanilo; pri premenljivih zneskih po tisti znesek, ki so dosegli v zadnjem letu, t. j. v dobi dvanajstih mesecev pred oddajo naznanila: n. pr. če se je oddalo naznanilo 20. oktobra 1899, tisti znesek, ki je bil izplačan v času od 20. okt. 1898 do 19. okt. 1900.

Na temelju napominjanih zakonskih določb in na temelju čl. 40 izvršitvenega predpisa k IV. poglavju označenega zakona, predpisa objavljenega v d. z. št. 108 od leta 1897, pozivljajo se radi priprave za odmero osebne dohodninske davka za leto 1900. delodajalci, ki plačujejo prejemke imenovanih vrst, naj predložijo ona naznanila in sicer v neposredno-državnem mestu Trstu in v okoličanskih občinah na e. k. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji goriški in gradiščanski pa, in v mejni grofiji istrski na pristojnih e. kr. okr. glavarstvih, davčnih oblastih prve stopinje, in sicer najkasneje do 31. okt. 1899.

Uzorei za naznanila se dobivajo brezplačno na pristojnih davčnih oblastih I. stopinje (torej za Trst in okolico na e. k. davčni administraciji, v Gorici, Gradiški in v Istri pa na pristojnih okr. glavarstvih.)

Kazenska določila radi neresničnih naznanil ali opusta teh naznanil nahajajo se v §§ 240, 241, 243 št. 6. in 244 zak. 25. oktobra 1896 d. z. št. 220.

Poveljništvo pešpolka Leopold II. kralj Belgijcev — popravlja v »Slov. Narodu«, češ, da ni nič res, da bi bil ti častniki tega polka žalili slovensko narodnost. Užigalice družbe sv. Cirila in Metoda niso hoteli rabiti, ker niso bili zadovoljni z njih kvaliteto, a da so užigalice Südmareke prišle na mizo častnikov, na tem je bil kriv le vojak-postrežnik. Istotako je nerodnost nekega vojaka kriva, da je ogel neke zastave padel na mokrotno cesto.

Temu nasprotno povdarjamo mi, da so povsem verodostojne osebe z Rakeka osebno prišle v naše uredništvo in so stvar opisovale istotako, kakor je bilo v »Slov. Narodu«.

Iz Opatije. Imenik gostov dne 30. m. m. navaja 1153 strank z 1945 osebami. Od 18.—27. septembra se je pomnožilo število gostov za 736 oseb. Dne 27. m. m. je bilo 1500 oseb navzočih.

Zopet žaljenje cesarja. V »Soči« čitamo: Neko delavko iz Italije v predilnici v Zdravščini

so zaprli radi žaljenja Veličanstva! Koliko takih je že bilo v zadnjem letu — a so naposled vse spustili na svobodo, dočim so po ječah naši nespartmetni Slovenci, ker so kazali svojo lojalnost, kar ni nikdo dolžan, kakor so nas poučili na najvišem sodišču na Dunaju. — Zanimivo je, da so ital. listi zamolčali ime te junakinje!

Sredstvo proti protinu. — Znani urednik lista »Kneippblätter« gosp. I. Okič, naš rojak, v Würshofenu je iznašel novo sigurno delujoče sredstvo proti protinu, revmatizmu in ischias. To sredstvo je poskusilo že mnogo oseb s prav dobrim vspehom, vsled česar je g. Okič dobil tudi že obilo priznanj od vseh strani.

Natančnejša pojasnila daje g. Okič sam.

VI. letnik ročnega »Kažipot«. »Goriška Tiskarna« A. Gabršček izda v svoji založbi tudi letos 15. decembra VI. letnik ročnega »Kažipot« po Goriškem, Trstu in Istri. Ker je vsebina tega koledarja radi svoje točnosti v podatkih o občinah oblastnijah, trgoveih, obrtnikih itd. zanesljiva ter jako priljubljena radi žepne oblike, ličnega in okusnega izdelka ter jako v ceno, je postalo splošno zanimanje med slovenskim občinstvom, tako, da ga ni uradnika, trgoveca ali obrtnika sploh, kateri ne bi vedno rad imel pri sebi to kaj priročno in posebno na potu in v trgovini jako koristno knjižico. — Čutimo torej potrebo, da se izda tudi letos ročni »Kažipot« ter vabimo tem potom vse one gg. trgovce in obrtnike v Gorici in na deželi, katerim je na srečo, da bi njihove obrti vedno bolj vspevale, naj bi se posluževali tega »Kažipota« za priporočevanje svojih obrti in strok, to tembolj, ker smo postavili jako nizke cene, namreč celo stran za 6 gl., pol strani pa 3 gl. 50 nč.

Z ozirom na to, da vdobe naročniki »Soče« ta »Kažipot« kakor novoletno darilo ter da tiskarna pokrije stroške edino le z oglasi, se nadajamo, da gg. trgovci in obrtniki ne opusté te prilike ter se odzovejo mnogoštevilno, to tembolj, ker vsprejemamo edino le narodne in poštene tvrdke.

Vsakdo, kateri oglasi svojo obrt ali trgovino, vdobi jeden iztis »Kažipota« zastoj.

Iz Aleksandrije je prispel Lloydov parnik »Bohemia« rer se podal v lazaret pri sv. Jerneju, kjer ostane, če se ne pripeti kaj posebnega, do sobote popoludne v karanteni.

Velik požar. V noči med četrtkom in petkom je navstal v vasi Strmea pri Planini požar, ki je uničil poslopja 16 gospodarjev. Zgoreli so seveda tudi vsi pridelki. Med pogoreli sta tudi trgovci z lesom Jež in Jože Maganja, po domače Sever; tema dvema je požar vzel malone vse, razun nagega življenja. Ubogi reveži, tembolj obžalovanja vredni, ker so bili le za male svote zavarovani in trije celó nič. Ali najhuja nesreča je, da se je na tej nesreči pogubilo tudi jedno življenje. Zgorela je namreč neka stara žena. Od živine pa sti zgoreli samo dve glavi, jedna krava in jedna telica. Pripomeno bodi še, da se sumi, da je zlobna roka provzročila to grozno nesrečo. Naj se nam ne zameri skromna opazka, da bi morala slavna županstva in orožniki nekoliko energičneje nadzorovati razne postopače.

Otrok zgubljen in najden. Ivan Vogrič iz ulice S. Giusto je našel sinoči v ulici Riborgo triletnega dečka, ki je klieal svojo mamo. Vzel je dečka v svoje stanovanj. Nekaj časa pozneje se je oglašil dečkov oče U., ki je bil izvedel na redarstvu, kdo mu brani zgubljenega sina.

Z drevesa je padel 30letni Josip Abram v Materiji, ko je trgal češplje. Mož se je poškodoval precej nevarno na nogah in znotraj. Včeraj so ga spravili v tuk. bolnišnico.

Pijance v potoku. Sinoči sta našla dva mlada moža v ulici Fabio Severo v jarku ob cesti nekega svojega zanaea. Menda se je zdravil na Kneippov način in je lepo zaspal o tej priliki. Ker ga nista mogla zbuditi, sta mislila, da je mrtev ali vsaj nevarno bolan. Vsled tega sta poklicala zdravnika z zdravniške postaje na pomoč. Z veseljem konstatiramo, da je bil mož živ in tudi zdrav, ako se pijanost ne prišteva boleznim.

Ponesrečena »trgatev«. Včeraj predpoludne so na obali Mandracchio aretirali 19letnega Ant. S. iz Tržiča, ker si je na nekom parniku prilastil nekoliko grozdja.

Ribja kost v grlu. Na zdravniško postajo sti prišli dve gospici. Mlajša je predstavila starejšo, češ, da ista ne more govoriti, ker je revici obti-

